

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . " 50 "
Negyedévre . . . . . " 25 "
Egy hóra . . . . . " 12 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Programmot kérünk.

Debreczen, aug. 28.

Szinte félelmes az a szélcsend, a mely politikánkban beállott. Igaz, hogy Széll Kálmán beteg, tehát nem igen mozgathatja a kormányrudat, de máskor még ilyen esetekben s a parlamenti vakáció delelőjén is készült egyre vagy másra a kormány, készültek maguk a pártok. Az idén mintha semmi sem történék. Pedig nem mondhatja a kormány, hogy nem vár óriási munka rá s hogy nincs miről tájékoztatnia az országot. Mindössze a közigazgatás államosításáról hallottunk valami újat, a többi országos ügyek pihennek, mintha nem is várnának megoldásra.

Azt mondogatják, hogy Széll Kálmán nem szereti a szószaporitást, az előre kürtölgetést, ő a tett embere s kész dolgokkal kíván az ország elé állani. Hiszen van ebben is valami, csak ne volna országos ügyekről szó, a melyeknek miként való elintézése évtizedekre bir kihatással. A kormányelnökhöz önbizalom illik, de azért helyesen csak akkor cselekszik, ha nem végez mindent önmaga, hanem munkatársává teszi az egész országot. — Az országot érdeklő ügyek elintézésének érlelődnie kell, a közvélemény előtt kell kristályozódnia, csak akkor fogja megnyugtanni és kielégíteni az országot. Hadd szólhasson tehát hozzá az ország addig, míg nem

késő s a míg esetleg visszatarthatja a kormányt valamelyes végzetes lépéstől. Az előzetes kritika sohasem árt s attól legkevésbé kell félnie olyan államférfiúnak, a ki minden erejét ée tudását igazán az ország javára fordítja.

Valami munkaprogramm-féléről már hallottunk, de annak autentikus voltában azért nem bizunk, mert nagyon szürke. Olyan száraz, hogy még egy ügyvivő minisztériumtól is különbet kelene várnunk, annál inkább olyan kormánytól, a mely nagy feladatok megoldására termelneket hirdeti magát s a melynek tagjai nagy kezdeményezők hírében állanak. A kiegyezés műve még nem perfekt, a kvóta a delegációk kérdése, az iparosok ügye még mind megoldásra vár, a földmivelésben is vannak még nyílt kérdések. De minek soroljuk fel mindazokat a sürgős teendőket, a melyeket az ország is, a kormány is ismer.

A kormányának szándékát mindezekre nézve már szintén ismernünk kellene, hogy megvilágosíthatnók a jövőt és megérlelhetnők a terveket. Mire azután a nagy feladatok egymásutánjában sorra kerülnének, legalább mindnyájan tájékozva volnánk az iránt, mibe ugrunk, miképpen vetettük meg az ágyunkat.

A parlamenti vakáció vége felé közeledik. A kormánytól és az ellenzékétől egyaránt programmot kérünk.

H.-Böszörmény a Hentzi botrány ellen.

Egymásután nyilatkozik meg a közvélemény az ellen az arculcsapás ellen, mely a magyar nemzetet a Hentzi-szobor ünnepélyes felavatásakor érte. Legujabban a h.-böszörményi hazafiai lelkű függetlenségi és 48-as párt tagjai emelték fel tiltakozó szavukat a merénylet ellen. Országgyűlési képviselőjüket Szina Gyulát kérték fel, hogy felhaborodásuknak az országgyűlés előtt is adjon kifejezést s a függetlenségi párt képviselőivel együtt intézkedjék a megtorlásról.

A párt ez ügyből kifolyólag a következő levelet intézte Szina Gyula országgyűlési képviselőhöz.

Nagyságos Képviselő Ur!

A hajdu-böszörményi 48-as és függetlenségi párt a mai napon tartott népes gyűlést, mely alkalommal többek között a Hentzi-szobor botrányos ügye is szóba hozatott s a következő egyhangu határozat mondatott ki:

„A hajdu-böszörményi 48-as és függetlenségi párt tagjai a legnagyobb megbotránkozásuknak adnak kifejezést, azon minden honpolgárt mélyen sértő cselekvény felett, a mely által az átkos emlékü Hentzinek, illetve emlékezetének oly tisztelet adatott, a melyet az meg nem érdemelt s a melynek a magyar határokon belől megtörténni szaba-

Vége a vakációnak.

Írta: **Magyar Gyula.**

Vége lett a nyárnak. A lekaszált rének újra kibajtott, zsenge füvet menések, gulyák tapossák, a kánikula melegét elfujja Demeter őszi esőt hajtó, lagymatag szellője. Az erdőknek naptól megperzselt lombjai között valami kellemes aradata tamad az üdítő hűvösségnek s a megsárgult szőlőlevél árnyából kimosolyog a tőkenek aranyos, vagy félig pirosuló gerezdje.

Csendes alkonyatkor, mikor az ég se mozdul s a nádas elfelejti sutogását, párától terhes köd borul le a láthatárra s miközben szálló vadludaknak bucsu gágogása hangzik a magasból: idelent felzokog a pásztor lilinkója, őszi hangulattal töltve el az álmodozó lelket.

Hajh, itt a szeptember, vége az édes vakációnak. A vidéki kuriák, falusi uri házak őszi rózsát hajtó, virágos kertjeiből tiltakozása hangzik egy-egy jó édes anyának, mire a nap felkel, viszik a diákok a messze városba, idegen világba, elszakítják az ő anyai kebléről.

Az első bucsuzás, hajh ez a legfájdóbb, a legkeservesebb. Eddig az övé volt, egyedül az övé az a vásott lurkó. A szívéből szakadt s virrasztott felette, hogyha kis ágyában lázalom nehezült ziháló mellére. Leste a

növését s most elviszik tőle és ki tudja, hogy viselik gondját?

Már vagy két hónapja sűrű könyhullás közt varrt, egyre varrt rája, mint hogyha egész árvaházat kellett volna ellatni hófehér ingekkel, rózsaszínnel himzett patyolat kendőkkel.

Az: a diákládát szinig tele rakta, meg újra megnézte, hogy meg van-e minden a drága fiókának, aki épen akkor dulakodott nagyban a szomszéd fiával s minthogy sikerült azt jól hátba vágnia, egy merész ugrással úgy vetette magát át a palánkon, hogy bizonyos helyen egy nagy roppanással végig hasadt a földi gunyaja.

— Nem verlek meg lelkem, Bandikám, nem bántlak, vigasztaltalak — ugyis nem sokára más teszi rád kezét, én édes szülőlttem.

És a mint hogy eljött most az utolsó est, az aggodalmaknak százféle érzelmesszortotta össze anyai szívét s mikor megcsendült az esteli harangzó, imádkozott érte, azután bement az utcai szobába, ahol Bandi épen most szedte magába az új életre szóló apai tanácsot.

Mert az édes apa szigorú ember volt, maga is megjárta azt a hasznos utat, melyre Bandi fia most teszi rá lábát. Bandi csak hallgatta.

Komor arcot vágott s néha-néha titkon belekandított a nagy fali tükörbe, hogy van-e

neki is olyan tudományos ráncsa a két szemöldök között, mint az édes atyjának. — Két öcsce a tanácsok alatt kiszökött a konyha elébe s nagy játékot kezdett a Bodri kutyával, melynek vihogása a mint behallatszott, Bandi szinte tüskén ülve várta, hogy mikor ugorhat ki ő is a pitvarba. Mert azt meg kell adni, hogy a Bodri kutya a faluban nem volt a legutolsó állat. Hosszu, farkoszerű kedélyes játszótárs. Savó szeméből az örökös jókedv nevetett ki. Tudománya is volt. Két labra felállott, azután úgy táncolt; a birkózáshoz meg szörnyű kedve vala.

Ha Bandira valaki csak félszemmel nézett, fogait mutogatta, melyek fehérek valának, pedig a mint tudjuk, Bodri soha sem használt sem kefért, sem fogport. Bandi meg két öcsce nagyon szerette az okos kis jószágot, meg voltak győződve, hogy kitünőbb pajtás nincs a kerek földön ennél a jószágnál. Ugy vacsora után mindig közre fogták s a Bodri ilyenkor előadást tartott nagy kutya humorral.

Ha azután néha odaát a szomszédban a vén kasznár kisasszony énekelni kezdett, a Bodri kidugta a fejét az utcára s oly verseny vonitást vitt véghez a huncut, hogy a három lurkó majd hogy holtra nem pukkadt, a homokban hempergett a nagy nevetéstől.

Hogy minő keservek szállták meg Bandinak kedélyvilágát, hogy ezen az estén komolykodnia kell s nem vehet részt a szokott

dos dolog nem lett volna, ernélfogva pártgyűlésünk fenti sértő cselekménynek az országgyűlés termében leendő megtorlására pártunkhoz tartozó Nagyságos Képviselő Urakat felkérendőnek határozza.

Ezen fenti határozat alapján — mint a párt ez idő szerinti elnöke, azon alázatos kérelemmel járulok Nagyságod becses színe elé, hogy azt az országgyűlési 48-as és függetlenségi párt lelkes vezéréhez, nagyságos Kossuth Ferencz urhoz eljuttatni s a többi párt híveivel egyetemben megtorolni kegyesen méltóztassanak.

Alázatos kérelem ujtása után vagyok H.-Böszörmény, 1899. aug. 20.

Nagyságodnak tisztelő híve

Id. Uzonyi Péter, s. k.

a függetlenségi és 48-as kör elnöke.

Debreczen, augusztus 28.

A birodalmi gyűlés egybehívása. A prágai Politikának azt jelentik Bécsből, hogy a Reichsrathot október elsejére össze fogják hívni.

A honvédelmi miniszter Bécsben. Bécsből táviratozzak: Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter tegnap este Gasteinből Bécsbe érkezett. A miniszter Bécsből leány látogatására Vas megyébe utazik s onnan augusztus 31-en tér vissza Budapestre.

Tisza Kálmán habozása. Csak pár nap előtt adta tudtul Tisza Kálmán az országban, hogy nem tart beszámoló-t. Az elveiben, valamint elhatározásaiban következetlen államférfi, ebben is a régi s nem mer a helyzeteről nyilatkozni, úgy látszik. Erről szól a következő távirat:

Nagyvárad, aug. 28.

Tisza Kálmán nem szeptemberben, hanem október hó közepén jön Nagyváradra. Valószínűleg tartják, hogy a tiszteletere rendezendő banketten felkészítő alakjában fog beszámoló-t mondani.

Az osztrák politikai helyzet. A tegnapi osztrák minisztertanács — mint a prágai Politikát értesül, különösen a graslitzai eseményekkel foglalkozott behatóan. Prágában a minisztertanácstól a kivételes állapotokra vonatkozó intézkedést várták, s miután sok va-

elvezetben, el lehet gondolni. Folyton azon törte a gonosz kobakját, hogy soká tartanak-e még az apai tanácsok; jut-e idő arra, hogy a Bodri kutya bolondságain még egy jót nevésszen.

Hajh, várnia kellett és bölcsen hallgatni, miközben a gondos anya még egyszer föl-föl nyitotta a ládat s rakosgatta a sok egyet-mást, melyek közé Bandi már rég becsempesztte saját készített, apró kis puskáját, a melynek gumi a rugója s amelylyel oly isteni élvezet verebeket löni, vagy a szomszédoknak ablakát bezuzni.

Végre egy vigasztaló hang szól ki a konyhából, amely véget vetett az apai tanácsnak. Zsuzsi a szakácsné rezegtette meg azt a fuvola hangot:

— Tessék vacsorálni!

Ez a vacsora volt nagy, hosszú időre, majd egy esztendőre, otthoz az utolsó. Az volt vigasztaló, hogy ez az estebéd még szent karácsonyi lakomának is batran beillett volna. Fényes, ezüst tartókban lobogtak a gyertyák kék-sárga lángjai, hirdelve, hogy ünnep van a háznál, a Bandi gyerekek búcsuzó ünnepe. Az apa szokatlan komor-ággal ült zsölyeszekében; az édes szüle meg néha-néha hosszan úgy elnézte Bandit, mintha leakarna fényképezni, oda, a le kébe. A két kisebb fiu meg sem mert mukkanni, csak szóltanul csipte meg az asztal alatt egyik a másiknak a lábszárát,

lőszinőség szerint erre vonatkozó rendszabályokat nem határoztak el, a cseh újság a kormány lanyhasága miatt panaszkodik, a mit arra kell visszavezetni, hogy a kabinetet nem homogén elemekből állították össze. A reiksrath üléseinek megkezdésekor — írja a Politik — tisztázni kell a helyzetet, mert fel rendszabályokkal nem érnek el semmit, a kormánynak vaskézrel kell a megtépett tekintélyét helyreállítani. Ez pedig nem történhet meg addig, míg a mostani, heterogén elemekből álló kabinet van a kormánynon.

A rennesi tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

Rennes, aug. 27.

Bertillon zavaros vallomása után az elnök Dreyfust szólította fel, hogy tegyen megjegyzéseket a szakértő vallomására.

Dreyfus védekezik a vád ellen, hogy ő volt a borderó szerzője s hogy idegességének és felkiáltásainak oka az volt, hogy a szakértő egyre ő ellené szórta vádjait, felétordulva az arcába. Ez aztán kihozta a sodrából. Megjegyzi azt is, hogy az a levél-cópia, melyet Dreyfus íromappájának itatós papírján találtak s melyet Bertillon vizsga tárgyává tett, feleségének egy leveléről van, ezt Dreyfusné jelenti ki, — a kinek a szavában kételkedni nem szabad.

Következett Valerien kapitánynak tanukénti kihallgatása, ki Bertillon nyomán vall. Valsin írta volna a borderót.

Utána Freystädter kapitány következett, ki a katonai bíróság tagja volt.

Freystädter vallomása újra előidézett egy kis szenzációt a már unalmassá s egyhangúvá való tárgyalásba.

Freystädter az 1894-ki katonai bíróság elnökének, Maurel ezredesnek kijelentésével szemben, hogy az 1894-ki katonai bíróság elé semmiféle titkos iratot sem terjesztett, kijelenti, hogy Maurel ezredes az 1894-ki katonai bíróságnak megmutatta és megmagyarázta a következő titkos iratokat:

1. egy Dreyfusról szóló távirati értesítést,
2. a Cette canaille de D . . . kezdetű iratot,
3. Davignon ezredes levelét,
4. III. ügynök táviratát, a melyben kijelenti, hogy Dreyfus bűnös.

Ezt a Dreyfus ellen szóló táviratot egy előre kitüntetett ügynök fogta el. (Óriás szenzáció.)

combját. De enni nem ettek, ami edes anyjuknak sóhajt csalt ajkára;

— Ugy-e kicsikéim, Bandit sajnáljátok, hát azért nem esztek?

Pedig dehogy azért. Az volt az oka a nagy étvágytalanságnak, hogy a Bandi gyerek még vacsora előtt kilopott a lábasból két sült libacombot s azzal jól megtömté őket. Hanem azért valami megmagyarázhatlan, fájó érzés fogta el mindnyáját a kerek asztalnál. Ott a gyertyafénynél mintha a butorok, az öreg almárium, mind-mind egytől-egyig valami ünnepi színbe borult volna. Mintha a falon függő Petőfi kép haldokló alakja reá nézett volna a Bandi gyerekre nagy szemrehányással:

— Hát elhagysz rossz gyerek? A felut, a kertet, a jó szülőházat?

Mintha másként csengtek volna a poharak s a villák csörgése is olyan tompa volt. Az udvarról behangzott a Bodri kutyának fájó nyihogása. Bandi szeretett volna kirohanni, hogy egy elcsent szárnyat oda dobjon neki, de a nagy meghatottságtól meg sem mert moccani.

Azután megjelent ismét a Zuzska leányzó. Elvitt abroszt, tányért, miközben az apa rágyujtott az öblös, czimeres nagy tajték pipára s oda intve Bandit a divánra, szokatlan gyengéden megsimogatta bozontos fejének kuszalt szőke hajfüreit.

— Ami tanácsokat édes fiam adtam, el-

Az elnök: Maurel ezredes a tanuk sorompójához állítja, és Freystädterrel konfrontálja.

Maurel: Én csupán az első számú iratot bontottam ki, a többit pedig odaadtam a bírónak, ezekkel a szavakkal: Én már nem bírom tovább, nagyon elfáradtam.

Freystädter: Óh nem, ezredes ur, ön nagyon téved. Minden iratot ön bontott ki s mindegyikhez külön fűzött magyarázó megjegyzéseket.

Maurel ezredes: Tiltakozom a magyarázó megjegyzések kifejezés ellen. Ha én bíró volnék, akkor a világnak semmiféle elnöke sem tudna lelkiismeretemre benyomást gyakorolni, ha még annyira fölöttem volna is rang dolgában. Én nem vártam volna tiltakozással őt esztendeig.

Freystädter: Főntartom mindazt, a mit mondtam és hogy eddig hallgattam, annak csak az az oka, hogy a jogi szabályokat akkor még nem ismertem.

Maurel: Elnök ur, kijelentem, hogy a tanu további állítására nem fogok válaszolni.

Labori: Én pedig konstátalom: Maurel ezredes ur abszolúte nem cáfolta meg azokat a tényeket, a melyeket Freystädter kapitány ur fölhozott.

Alig hogy Labori leül, Mercier és Freystädter fölemelkednek s összeszólalkoznak:

Mercier: Sandherr volt az, a ki egyes ügydarabokat kiválasztott és Paly du Clamnak átadott.

Labori: Nagyon furcsa, hogy Mercier tábornok mindig a meghalt Sandherre hivatkozik.

Mercier (indulatosan) megtámadja Freystädtert és hazugnak mondja.

Freystädter: Egy lövegről volt szó, hogy melyikről, azt nem tudom. De arra határozottan emlékszem, hogy az a bizonyos távirat: »Dreyfust letartóztatták. Emisszárius értesítve van«, azon titkos iratok közt volt, a melyeket a bírakkal közöltek. (Ez az a Pannizzardi-fele távirat, a melyről időközben ki-sült, hogy hamisítvány.)

Labori konstátálja, hogy Mercier ma az ellenkezőjét moudta annak, amit első kihallgatásakor vallott.

Mercier (zavarral): A mai vallomásom mellett maradok.

Freystädter izgatottan hagyja el az emelvényt. Vallomása nagy hatást gyakorolt.

Végül kihallgatják Nr. Jabel rajzoló-t, a ki Bertillon fejtegetéseit cáfolja.

Az ülés vége 12 órakor.

ne feledd őket, mert én azokat a nehéz tapasztalat iskoláján szedtem.

És Bandi e megjegyzést nem is felejté el, hanem a bölcs tanácsokat még azon este mind elfelejtette az utolsó szóig.

Végre hekanikált a hold az ablakon s elnyugodtak szépen. Ez volt az első éj ebben az életben, amikor Bandi em tudott aludni. Maga előtt látta a távoli várost, nagy kőházaival, zsongó életével. Azt a nagy iskolát, azt a sok szigorú professzort, meg azt a természet népdalczát.

Mert hát Bandi atyja megvala győződve hogy a hol ő tanult, abban a városban önthetik csak bele a tudományt a fia fejébe s még hogyha talantum csak úgy mérsékelt volna is a gyerek kobakjában, akkor is ember lesz, nagy ember belőle.

Bandi ugyan soha világ életében el nem gondolhatta, hogy miféle nagyság rejtőzhetik benne, mert ez ideig csak a madarászásra, verekedésre és csillagrugatásra érzett magában nagy hajlandó agot. Hajh, de hát ha így van, hogyha így kell lenni, akkor nagy ember lesz vigye el az ördög.

Ekkor már szürkülni kezdett a keleti ég bolt, s Bandi édes anyja egy érintésére, kiugrott az ágyból. Az egész házinep mind felébredt vele. Fejétől lábáig újra öltöztették s a ni fő, a Zuzsi szakácsné »ifjurnak« szólította, ami nagy önértéssel tölté el a lelkét. Ott

Mercier párbaja.

Freystädter kapitány állítólag engedélyt kért a hadügyminisztertől, hogy Mercier tábornokot párbajra hívassa, mert a mai tárgyaláson őt hazugnak bélyegezte. E híresztelést nagy izgalommal tárgyalják.

Táviratok.

Katonák garázdálkodása.

Temesvár, aug. 28. A temesvári vásártér korcsmájában az éjjel néhány közös hadseregbeli baka nagy garázdálkodást vitt véghez. A rendőrök három letartóztattak és átadták a katonai őrszeretnek.

Bányászok gyűlése.

Igló, aug. 28. Az országos bányászati és kohászati egyesület ma tartotta évi közgyűlését Wekerle Sándor elnökielte mellett.

A román király.

Bukarest, aug. 28. Károly herceg teljesen felgyógyult.

Dreyfus-per.

Páris, aug. 28. A revizionista lapokban a rennesi haditörvényszék előtt a tegnapi tárgyaláson történt eseményeket valóságos szinpadai conjunak mondják és feltétlenül szükségnek tartják Clam kihallgatását. Az antirevizionisták Freystädter vallomásának nem tulajdonítanak fontosságot. Ezek a lapok kiemelik Bertillon vallomásának jelentőségét.

A chabrol utcai komédia.

Páris, aug. 28. A Chabrol-utcában változatlan a helyzet. A rendőri szolgálatot meg erősítették.

Pestis.

Oportó, aug. 28. Az itteni fogházban egy pestis esetet konstataáltak.

Az „Eötvös-alap” jótéteményeiről.

Debreczen, aug. 28.

Kiosztás alá kerül a jelen évben:

1. A nagyméltóságú dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur által egyesületünk számára kiutalványozott 1899. évi államsegély . . . . . 1500 frt

a reggelinél nyakig a kávéba akarták fűrésztetni, de hát a diáknak most nem csuszott le az omlós kalács a torkán. — Nagy pattogás között állt elő a kocsi és felültek harman. A kocsis a bakra, Bandi és édes apja a hátsó ülésre.

A jó édes anyja nem tarthatva vissza kitörő könyeit, elkezdett zokogni. Bandi két kis öcsce pityergett, a Z-uzsi meg bögött, a mibe beleszólt a Bodri kutya fajó vonítása. — Csak Bandi tartotta magát nagy vitézül, könnytelen szemekkel nézte a jegenyét, melynek tetejéről tegnap szedte le a sárga rigó fészket.

Am hogy megindultak, elhagytak a falut, el a bükkös erdő, el a másik falut s az utszéli tanyákat, hat a Bodri gyerek egyszer csak sírás közt, fuldoklón zokogva borult az apjára.

- No, mi bajod Bandi?
- Mi . . . ba . . . jom? Hát . . . csak . . . az, . . . hogy . . . nem fo . . . fg . . . tam kezét a . . . a . . . Bod . . . ri ku . . . tyá . . . val . . .

Vége van a nyárnak, a vakációnak. A reggeli órákban szekerek döcögnek a város utcáin. Jó vidéki apak ülnek benne, meg pár ifju gyerek könnyel telt szemekkel. Ugy biztat valami, hogy rájuk kiáltsak:

— EredjeteK vissza! Azt a falut, az erdőt, a virágos kertet, azt a szülőházat, azt a boldogságot, — a mit elhagytatok, nem adja hajh senki, soha többé nektek vissza a világon!

2. Az 1898-ik évi egyesületi tiszta jövedelemnek az alapszabályok értelmében ösztöndíjakra és segélyösszegekre fordítható része . . . . . 1000 frt
3. Az 1898-ik évi egyesületi tiszta jövedelemnek betegek segélyezésére fordítható része . . . . . 200 „
4. A «Tanitók Haza» alapjának a közgyűlés határozata értelmében a jelen évben ösztöndíjakra fordítható részéből . . . . . 700 „
5. A «Majthényi-féle alap» jövedelme . . . . . 200 „
6. A «báró Hirsch Mór-né-féle alapítvány» kamatai . . . . . 150 „
7. A «Rökk Szilárd és Pal-téle alapítványok» kamata . . . . . 100 „
8. A «Ledérer Ábrahám-féle alapítvány» kamata . . . . . 50 „
9. Az «Örley János-féle alapítvány» kamata . . . . . 50 „
10. A «Zirzen Janka-féle alapítvány» kamata . . . . . 50 „
11. A «Gyertyánffy István-féle alapítvány» kamata . . . . . 50 „
12. A «Jordán Ferencz-féle alapítvány» kamata . . . . . 50 „
13. A «Péterfy Sándor-féle alapítvány» kamata . . . . . 50 „

Összesen 4150 frt

Kiosztatott tagsági díjak fedezésére eddigelé a jelen évben az «Eötvös-alap gyűjtő és kezelő orsz. bizottság» határozata értelmében a «Békey Imre-féle alapítvány» jövedelméből 20 frt és a Péterfy Sándor nevet viselő alapítvány kamatjából 20 frt.

Beérkezett a f. évi február 2-án kihirdetett pályázatra a jelen évi július hó közepéig 128 folyamodvány, a melyeknek tartalmat vázlatos rövidséggel közzétette az egyesület elnöksége f. hó elején az «Eötvös-alapra» vonatkozó közleményeké.

A jelen évben 75 tanuló ösztöndíja, 49 egyesületi tag segélyt kér az «Eötvös-alap»-ból. A Gyertyánffy István-féle alapítvány kamataiért az Emke utján 4 kartársunk folyamodik.

Mivel azonban a 128 folyamodó mindegyike nem részesíthető a rendelkezésünkre álló 4150 frtnyi összegből, az «Eötvös-alap gyűjtő és kezelő országos bizottság»-ra nézve — a legnehezebb feladat a jelen évben is abban állott, hogy a folyamodók körülményeit latba vetve, az egyesület alapszabályainak idevonatkozó utasításait szem előtt tartva, lelkiismerete es és lehetőleg méltányos és igazságos javaslatot terjeszzen a jótétemények kiosztására nézve az «Eötvös-alap orsz. tanító-egyesületének «Orsz. osztobizottsága» elé.

A jelen évi aug. 19 én 45 tanulóknak ösztöndíjat és 35 tanítói családnak segélyt jutott az «Eötvös-alapunk» s így az idén összesen 80 tanítói család gondjait enyhítette. Vallást tekintve a 45 ösztöndíjas között 17 rk., 15 ev., 9 ág. ev., 1 gk., 1 unit. és 2 izr. A 35 segélyezett között van 12 rk., 10 ev. ref., 8 ág. ev., 1 unit., 4 izr. vallású. Az «Eötvös-alapunk» felajánlott szabadsztaok jótéteményében a múlt tanévben 106 vidéki tanító fia részesült itt Budapesten. Vallást tekintve volt e 106 fő-és szakiskolai tanuló között: 58 rk., 27 ág. ev., 10 ev. ref., 9 izr., 1 unit. es 1 g. kth.

A lefolyt 24 évi működés eredményét kutatva, a következő adatokat mutatják az «Eötvös-alap» számadó könyvei: Fennállása óta az «Eötvös-alap» 369 esetben nyújtott már segélyt, 550 esetben pedig ösztöndíjat és 359 tanuló számára szerezte meg itt Budapesten az ingyen déli étkezés jótéteményét s így mindössze 1278 tanító-családot részesített már áldásában. Az «Eötvös-alap» által eddigelé nyújtott jótéteménynek értéke pénzben kifejezve jóval meghaladja a nyolczvanhétezer forintot. Alapunk tőkésített vagyona ez idő szerint még csak 89.319 frt 44 kr., holott, bizony-bizony megközelíthetné az már az egy milliót is, ha a lefolyt 24 év alatt minden egyes néptanító hozzájárult volna ehhez hetenkint azzal a 2 krral, a melyet tőle alapszabályzatunk értelmében kértünk.

Ideje volna már, hogy a magyarországi néptanítóság tagjai mind meghozzák az együgyek.

frtnyi évi tagsági díj beszolgáltatása által a szent szeretet ezen oltárához a kartársi közérzetet áldozatai.

Budapest, 1899. aug. 19-én.

Kapy Rezső, másodtitkár. **Péterfy Sándor,** elnök.

HIREK.

Arany.

Debreczen aug. 27.

Édes álmunknak zengzetes költője, családi boldogság megéneklője, puritán nagy fia a nemzetének, király tünő századunk poéta-fejedelmeinek sorában: ez volt Arany János, a nagy szalontai nótárius.

Nem a viharos foradalmi harcok zengzete csendült meg kobzán, de nemzeti multunk nagy dicsőségeit énekelte. Az emlékezetnek s érző sziveknek, elmúlt nagy időknek dalnoká volt. Kezét odatette hazája szívére s lekekbe csendülő, fájó, melabu-, de édes hangokon adta vissza annak minden dobogását. A porból született, mint a pálma s úgy is tört fölé, mint a Helikon orman a rózsá fellegekkel csokolódzó czedrus. Petőfi a tüzes lang égig verő ereje; ő a pásztorúznak szelid, de ki nem alvó viagnak fénye volt.

Ma ünnepésere gyűlt össze ott, a hol született, nemzete, fájó érzu világa. Ott, a hol meglátta a magyar napnak első sugarát, gyermekkacagása töltötte be erdők ligetek mélyét, ott avatják fel emléket, melyet már élve megénekel.

Hős Toldi Mikós porai fölé századok röge borult s a nik rajta nőttek a szép virágok, abból font koszorút nagy Arany János a magyar népnek, örökké élőt, nem hervadók. S Toldi várában ma már nemcsak a hősnek, de a költőnek is emléke van. A hősnek várát körül ülteté a poézisnak örök repkénye.

Ünnepe volt Bihar-zagnak, nem, Magyarországnak, melynek egy bucsujáró helyével több lett. A hazafiság szent szárnyalása jár oda most már a nagyszalontai csonkatoronyhoz, melyről dalolta:

Csonka torony nyulik a felhőbe
Reája néz a nap lemenőbe.

Nagyváradról táviratozzák: Arany János emlékére rendezett ünnepély lélekemelően szépen sikerült. A felállított szinkörben a különböző küldöttségek tagjai foglaltak helyet, kiket Follinusz igazgató melegen üdvözölt. Széll K. szalontai esperes az ünnep jelentőségéről beszélt. Rádl méltatja Aranyt, mint eposz író és mint lyrikust. Ezután Szász Károly az akadémia nevében beszélt. Lévay József alkalmi költeményt szavalt és végül Gyulay üdvözölte a nagyszalontai közönséget. Ezután 400 terítékű bankett volt.

* **Árvaügyi bizottsági ülés.** Az árvaügyi bizottság a debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1899-ik évi auguszt. hó 29-ik napján d. u. 5 órakor ülést tart. Tárgy folyó

* **Presbyteri gyűlés.** Az egyház presbyterium tegnap délelőtt tíz órakor az egyház tanácstermében Kiss Albert és Szinay Gyula elnöke alatt ülést tartott, melyen több fontos tárgy felett határoztak és hoztak intézkedést.

* **Szubvenzió.** Ez alatt a szó alatt a kormányparti lapok hiszekegyet kell érteni. Erről ír a kolozsvári Ellenzék, de cikke Debreczenben is nagyon aktuális. Ime:

Jog, törvény, igazság és szubvenzió. Bizonyára furcsán hangzik ez a négy fogalom együtt. A jog, törvény és igazság nagymestere Széll Kálmán miniszterelnök is észrevette ezt s ismert tapasztalosságával gondoskodott arról, hogy ez a négy fogalom ne kerüljön együvé. Mert vagy van szubvenzió, s akkor nincs jog, törvény és igazság, vagy pedig van jog, törvény és igazság és nincs szubvenzió. Mióta Széll Kálmán miniszterelnök, azt hirdetik mindenfelé, hogy van jog, törvény, igazság, sőt — Uram bocsá! — egy idő óta valósággal dühöng. Ebből következik tehát; hogy nincs szubvenzió! És a kormányparti lapok meg is élnek! Ez már olyan tünet, a hol tótágot áll a logika. Nagy mester az, aki e tünetnyel lére tudja hozni. Széll Kálmánról pedig mindenki tudja, hogy nagy mester, a kinek bátarsága alatt színvakságba esnek nemcsak a politikusok, hanem a hírlapírók is, a kik ma holnap azt is ráüik Széllre, hogy kitalálta a kör négyesgítést, az örök mozdonyt és harmadszor a kormányparti kecske és az ellenzéki kaposzta mesejének gyakorlati alkalmazását. Szubvenzió tehát nincs. A jog, törvény és igazság egésze alatt ez a csunya fogalom, mint mondják hirdetési pusaeva változik át. Vivát!

* **Visszautasított tanítói állomás.** Vidonyi Jenőt a debreczeni ref. egyház presbyteriuma nagy szótöbbséggel tanítóul választotta. A tanító ur azonban gondolt egyet s nem fogadta el a megválasztást. A visszautasítást azzal indokolta, hogy az Eötvös-utcai tanítói lakás és tanterem egészségtelen.

* **Debreczen üdvözlője.** Az Arany János emlékegyesülethez — a tegnap Nagy Szalontán lefolyt ünnepély alkalmára — a városi tanács nevében és megbízásából üdvözölő sürgönyt intéztek, mely épen a bankett ideje alatt érkezett s lelkes hangulatra keltette az ünneplő diszes közönséget. A sürgöny szövege így hangzik: „Arany János emlékegyesület Nagyszalonta. — Nagy jelentőségű szép ünnepélyük alkalmával fogadják őszinte hazafias üdvözlőnköt. Debreczen szab. kir. város tanácsa nevében: Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes.“

* **Áttérés.** Daróczy József, a h. bősörményi kir. járásbírója jeles albiraja családjával együtt az ev. ref. vallásra tért át. Az aljárásbíró eddig róm. kath. volt.

* **Üzletkötés dobszó mellett.** A közeli falvakból — Sámsonból — Téglásról és más helyekről mostanában sűrűn erkezik panasz a kir. ügyészséghez ügynökök ellen. Mint törlesztéses kölcsön szerzők, de más hangzatosabb czimek alatt is hirdetik magukat e jó urak, s galádul befognak a mitsem sejtő parasztokat. Négy forintos bélyeget ragasztva egy folyamodványra, engedélyt nyernek a pénz közvetítésre s az engedéllyel rutul vissza élnek. Minden embert megfognak — s falu helyeken, mint e l ő k e l ő budapesti és bécsi pénzügyintézet megbízottjai szerepelnek. Dobszó mellett hirdetik, hogy ez meg ez a bécsi, budapesti bank képviselője a faluba érkezett s mindenkinek az ingatlanát megforgatja, vagyis régi terheket ujakra cserél át s még meg is toldja egy kis pénzmaggal. — A

költségek fedezésére azután előleget vesznek fel. Ha készpénz nincs, a hitel képes földmiveléssel váltót iratnak alá. Hogy azután a ki. ügyészséggel szemben némilg fedezve legyenek, a kölcsönt kérő adókönyvét, birtokveit akarmelyik pénzügyintézethez beküldik hogy az adozat nevében — ha az összeget megszavazzák — pénzt vegyenek fel. A kölcsönt rendszeren nem szavazzák meg az iratokat pedig minden indokolás nélkül nem a közvetítőnek, hanem az adozatnak küldik vissza. Annak azután oda van előlege s a költségekre előleg fejében adott váltót pedig az ügynök ur beváltatja s azt az adozat köteles fizetni. A szédelő azzal védkezik, hogy ő becseréte az iratokat és felterjesztette az intézetnek.

A budapesti rendőrség éber figyelemmel kíséri ezeket a forgalmi ügynököket. Ideje volna azonban, hogy a hajdumegyei főszoigabírók is így cselekedjenek. Ezek között az ügynökök között akad fegyhez viselt ember is, akiket pedig egyenesen kötelessége minden főszoigabírónak nyilván tartani. Tegyenek széleskörű intézkedéseket s gátolják meg a a szegény földmivelő nép rászédését.

* **Schäfer Nándorné temetése** Óriási részvét mellett tegnap temették el Schäfer Nándornét. Az egyházi szertartást Zelenka Pál miskolczi püspök, Materny Lajos főesperes és Materny Imre n.-váradai lelkész végezte. Zelenka Pál szép gyászbeszédet tartott. A raaatalt koszoruk borították. Koszorukat küldtek: Springer család a jó néinek. — Özv. Mencze Henrikné szeretett nagynénémnek. — Dr. Löfkovics Mártonné tisztelete és szeretete jeléül. — Deutsch és Svare a jó háziasszonyoknak. — Löfkovics Arthur és neje szeretett háziasszonyoknak. — Dr. Nagel Zsigmond és neje tiszteletük jeléül. — A jó keresztmamájának Aranka. — Szeretett jó nének Gyula és Emma. — Kokoni szeretettel Rezső és családja. — Czabán Daniel és neje tiszteletük jeléül. — Szeretett nének Lajos és Zsuzsika. — Drága jó nének Ida és Attila. — Gyürki család felejthetlen nének. Schäfer Nandor és neje Legány, Julianna árva nevelő-intézet intézősége alapítók iránti kegyelete jeléül. — Szeretett nagynéinek Emil és Zsuzsik. — Szeretett nagynénémnek a kassai unokahugai. — A jó háziasszonyoknak, Kacz Jakab, dr. Kovács József, Fröhlich V., Köhl Miké tiszteletük jeléül. Fonciére pesti biztosító intézet. — Az ág. hitv. egyház halás kegyelettel. — Skvir Demjén a jó háziasszonyoknak.

* **A háziur.** Háziurnak lenni nem a legutolsó foglalkozás, kütönösen nagy városban nem s némely háziur a maga bérkaszárnnyájában hatalmas ur. Néha rettegnek is tőle a lakók. Ezer válfaja van a háziurnak. Kicsi és nagy, kövér és sovány, kopasz és parókás, ez mind csak külsőség, sajátosságra csak kétféle van: jó és rossz. A rossz ezer alakban változik, a jó csak magánosan áll: jó. De a háziur még sem szuverén tekintély, az ő rettenetes hatalmának is korlátot szab a törvény. És ennek így is kell lenni, mert ha ez nem volna, még kellemetlenebb lenne sok-sok háziur. K l e i n Ferencz csak suszter, ott lakott a Homokkert utcában, F i s c h e r Józsefnél. A felesége bejár a városba takarítani. — Tegnap is egész békében jött be a városba dolga után, de a hogy ebéd után hazaérve, lakásába benyitott, egész idegen embereket talált ott. Sőt a butorok is mások voltak szobájában. Az idegenek megmagyarázták, hogy ez bizony az ő lakásuk. Kleinné azt hitte, hogy ő tulajdonképen mégis csak eltévedt. De a hogy kifordult az ajtón, szembetalálta az urát és ez aztán megmagyarázta, hogy míg

ő is dolga után járt, addig a háziurék saját kulcsukkal fölnyitották lakásukat és az ő tudtuk beleegyezésük nélkül kiraktak mindent szobájokból az udvarra, az e havi bér fejében pedig lefoglalták a saját belátásuk szerint: egy asztalt és egy ágyat. A főkapitány ma meg is magyarázta a háziurak eléggé érthetően és eléggé haogosan, hogy visszaélt hatalmával. Az ügynek természetesen folytatása lesz. — Fischer Józsefet magánlak megsértéséért fogják perbe.

* **Hajdúvármegye állategységügye.** Hajdúvármegyében f. hó 15-ig a következő állati betegségek fordultak elő. Lepfene: Balmaz-Ujváros 1 udvar, Vámos perc. 2 u. Összesen 2 község 3 udvar. Veszétség: H.-Nanás 1 u. összesen 1 község 1 udvar. Takonykór: Földes 2 udvar, H.-Nanás 2 u. H.-Szoboszló 1 udv., Kis-szöke 1 n. összesen 4 község 6 udv r. Rühkór: H.-Hadház 1 udv., Nádudvar 1 u. összesen 2 község 2 udvar. Sertésvész: B.-Ujváros 1 udvar, Főlees 7 udvar, H.-Bősörmény 2 udvar, H.-Hadház 5 u., H.-Nanás 1 u., Kaba 1 u., Nádudvar 1 u., Szóvat 38 udv., Téglás 6 udvar, Tetetlen 1 udvar, összesen 10 község.

* **Uj árvanevelő intézet Debreczenben.** Az elhunyt Schäfer Ferdinándné néhai férjével együtt végrendeletben vagyónunk teremes részét egy új árvanevelő intézetet létesítésére hagyományozták. Az árvaház alapját a piacz-utca 38, számú nagy emeletes ház, ennek ondódi földje, a szepesi 16 nyilas és az Ebsen lévő 42 hold képezik. Az intézet célja árvagyermek nevelése gondos ápolása teljes ellátása és oktatása. Egyelőre 24 árvagyermeket vesznek fel az intézetbe. Az alapítvány létesítésére az elhunyt pár végrendeletileg egy öt tagu intézet bizottságot kért fel, a mely bizottság tegnapelőtt már meg is alakult. Elnöke és Gondnoka: Weszter István, Könyvelője: Hand. el Vilmos, Jogtáucosza: Dr. Löfkovics Márton ügyvéd. Tagjai: Tamási Béla és dr. Legányi Gyula a ki egyszersmind orvosa is az alapítványi árvaháznak.

* **Uj rend.** Eddig úgy volt, hogy a bormérések, korcsmak, sörhazak és páinkamérések alkalmazottjai nem tartoztak szorosau mas ipari alkalmazottakkal egy kategóriába és kereskedőknek se lehetett őket tekinteni. Szóval ők sehova sem tartoztak. A kereskedelmi miniszteriumban végre aztán rájöttek, hogy ez sehogy sincs jól így, mert az említett alkalmazottak ilyenformán nagyon könnyen mostohább elbánásban részesülhetnek, mint a kereskedői és ipari alkalmazottak, a kikről a törvény sokkal humanusabban gondolkozott. A kereskedelmi miniszter az e téren már eddig is sok esetben tapasztalt anomáliák megszüntetése céljából most körrendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, a melyben a vendéglők alkalmazottjainak rendes munkakönyvvél való ellátása és a betegsegélyező pénzárbá való bejelentésük irányában intézkedik.

* **Temetés.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett Weinberger Lajos volt nagykereskedő József kir. herczeg utcai házatól. A halottas ház megtelt résztvevő, előkelő közönséggel, az utcán pedig százával állottak a szegények, kik az elhunytban egyik gyámolítójukat veszítették el. Az elhunyt fölött Krausz Vilmos főrabbi tartott rövid megható gyászbeszédet, melyben kiemelte az elhunytnak kiváló s harvadhatatlan érdemeit, melyeket egyháza érdekében, különösen mint az izr. szent egyelet einöke hosszú éveken át teljesített, majd szép szavakban méltatta az elhunytat, mint a szegények gyámolítóját, atyját. Az egyházi énekhar gyászadalnak elénekelt után feltették a koporsót a négy lovas kocsi s a sirkertben az elhunyt által életében kiválasztott helyen hantolták el. Áldás ki sérje emlékezetét!

* Veszett eb marás Bőszörményben.

Nemcsak Debreczenben, de a közel vidéken is H.-Bőszörményben is fordulnak elő veszett eb által okozott szerencsétlenségek. Tegnapelőtt J u h a s z Gabor 6 éves fiút mar meg az utcán egy veszett eb. A fiút a rendőrség a budapesti Pasteur intézetbe szállította. A kutyát elpusztult, egyes részeit megvizsgálásra szintén felküldik.

* **Az a komisz kenyér.** Katonáéknál a vaskos prófuntjainkat nem is hívják kenyérnek, hanem csak komisznak. Pedig dehogyan jó, nagyon jó kenyér az most ebben az ebinséges világban. Sok-sok szegény ember boldog volna, ha legalább komisz kenyérré tehetné szert, de még az sincs. Voltak eddig is olyanok, a kik szívesen vették a katonától a komisz kenyeret, de most valóságos bucsujárás van a kaszárnyák körül. A szegény emberek keserves krajcaraikat szorongatva markukba alázatosan kérnek jó, puha komisz kenyeret a k a t o n a u r a k t ó l. — a kik a nagy kereslet folytán ugyancsak fölverték a komisz árát. Azelőtt 6—8 krajczárért adták el a bakák a főösleges kenyeret ha volt a ki vette, míg ma tíz-tizenöt krajczár az ára s mégis örül, a ki vehet. A kaszárnyába vezna gyerekek suttynak be este kint, s felve lépnek a legénységi szobákba kérdezni:

— Katona bácsi ad-e el kenyeret?

Dehogyan mondaná ki a gyerek a komisz szót, mikor azt a fekete, sűrű belü kenyeret olyan jó étvágygyal fogyasztják el a földhöz lapuló szegényes munkáshajlekokban.

* **Illembhely az emlékkertben.** A presbyterium tegnap tartott ülésében tárgyalás alá vette a városi tanács egyik átiratát, mely az emlékkertben felállítani szándékolt illembhely kérdésével foglalkozik. A presbyterium ugyanis megkereste a tanácsot egy ilyen helyiség felállítására ügyében. A tanács helyeslőleg vette tudomásul a kérelmet, de mielőtt érdemleges döntést hozna, az ügyet tanulmányozás végett bizottságnak adja ki.

* **Gólya a helyszerző intézetben.** Ritka vendég látogatta meg tegnap d. e. egyik cselédszerző intézetet. Egy 17 éves cselédleánynak ugyanis, aki dajkanak ajánkozott, egy egészséges, ép fiú gyermeket hozott a gólya. Gyermek és anya a körülményekhez képest jól érzik magukat.

* **Éjjeli séta.** Nem ért reá nappal sétálni Bakos Gizella, a ki magán óráiban a portörő és a srprü korlátlan hatalmu kezelője volt. A rendőrség azonban, mely minden romantikát kereső éjjeli kirándulásokba bele szokott avatkozni, a Bakos Gizella szárnypróbalgatóit is felbeszakította.

* **Verekedés.** Csatári Lajos, Szücs János napszamosok tegnap délután az Arany János-utcán valami miatt összekülönböztek s elkezdtek egymást agyba-főbe tisztelni, mikor az oda sietett rendőr pedig el akarta a két duhajkodó embert egymástól választani, akkor meg annak állottak egyesült erővel. Csak nagysokára sikerült az összesipolt rendőröknek legyűrni a harcias atyafiakat. Most a rendőrség börtönében bekülnék.

* **Erdőbirtokosságok szervezkedése.** H. Bőszörményből írják a Belső Boda és Depauli erdőbirtokosságok a törvény értelmében kötelesek szervezkedni, alapszabályt dolgozni ki s jóváhagyás végett felterjesztetni, továbbá elnököt s tisztviseleket választani. — Az elnököt mindenik birtokosságnak meg kell választani s bejelenteni, az alakulásnak is mielőbb (szept. 1-ig) meg kell történni. Az alapszabály elkészítése azonban egy évig nem késik. Természetes dolog hogy mindez nem vonatkozik a városerdőre, hanem csak az egyes erdőbirtokosságokra.

* **Ady Endre** költeménykötete kapható a szerzőnél, vagy László Albert könyvkereskedésében. Ára 1 frt.

* **Egy szépményű tanoncz.** Kalmár János ugyan még csak kőművestanoncz, hanem azért a legényi virtus már erősen működik nála. Tegnap a Tizenhárom-város utcán elszogatta keresményét s berugott állapotban szörnyű ordítást csapott, majd Mo'nár Mihályné ablakain töltötte bosszóját, a melyeket alaposan beütögetett. Harsányi Antal rendőr beakarta kísérni, de nem bírta vele. Végre szülei jöttek érte s azok vitték haza a virtuskodó tanonczot.

* **Az ügyvédek s a kézbesítés.** A budapesti ügyvédi kamara panaszt tett annak idején a belügyminiszternek, hogy a közigazgatási hatóságok bátorozataikat mindig a felnek kézbesítik, még akkor is, ha az iratokhoz ügyvédi meghatalmazás is van csatolva, egyszersmind kéri a minisztert, hogy ez ügyben intézkedjék és rendelje el a végzéseknél meghatalmazás esetén az ügyvéd kezéhez leendő kézbesítést. A belügyminiszter most e tárgyban kérdést intézett a törvényhatóságokhoz s vélemény adásra hívja fel őket, hogy miként vélik megoldhatóknak a kézbesítés kérdését.

* **Mikor a bakter alszik.** Fucsa egy históriát beszélnek, mely állítólag egyik szomszédközségben történt. Azt mondja ugyanis a fáma, hogy a napokban az éjjeli őr, kinek egyéb kötelességei közé tartozik, hogy éjnek idején őrködjék az alvó lakosság biztonságára fölött, elaludt, mit néhány jókedvű falubeli legény arra használt fel, hogy kiloptak a bakter kezéből a puskát s helyette egy hatalmas czirokseprőt nvomtak a markába. Képezhető a szegény éjjeli őr meglepetése midőn reggel fele felébredve látta, hogy megfosztották hivatalos tekintélyétől s maga sietett a dolgról türelmes beismeréssel jelentést tenni a községi előjáróságnál. Miután azonban ez a historia egy a vármegyéhez érkezett névtelen feljelentés révén lett köztudomásúvá, nem lehetetlen sőt valószínű hogy a névtelenség homályában a rosszakat rejtőzik.

* **Gyenge országos vásár.** H.-Bőszörményi tudósítónk írja: E hó 21-én tartott országos vásár eredménye nagyon gyenge volt. Kézműarut vidékről sokat hoztak, de vevő nem volt. Lovat felhajtottak vagy 230 darabot, szarvasmarhát 155 darabot, de egyik sem kelt. A szarvasmarhát jó áron tartották, de mihaszna, ha nem volt vevő. A sertésvesz miatt sertésvásár egyáltalán nem volt.

* **A kisvontat balesete.** A kisvontattal az a baleset történt tegnap délután, hogy egy fiakkor állott a síneken s e miatt megkeltett állnia. A fiakkornak mely 5-ös számot viselt, kocsi a O r o s z Péter valami korcsmába ment, mialatt fogatát a Bika szálló előtt hagyta. A lovak elbaktattak a kocsival a kisvasut sinére s így történt a kérdéses, nem valami veszedelmes baleset. Orosz Péternek bizonyára fog egy kis leczkével szolgálni a rendőrség.

* **Díjlövészet.** 1899 augusztus 27 tartott lövészet díjat nyertek. Legjobb mélylövessel Szabó Sándor 4 koronát. Legjobb körülövessel Fodor József 4 koronát.

* **Elhagyott gyermekek gondozása.** Megemlékeztünk már arról az üdvös miniszteri rendeletről, mely szrint a 7 éves aluli, teljesen elhagyott gyermekek gondozását az állam veszi kezébe s fogja ellenőrizni. Ez a

rendelet Debreczenben is rövid időn életbe lép s már folynak az előkészületek a kerületi kapitányságoknál. A nyilvántartásra szükséges nyomtatványok is ma érkeztek meg a rendőrhivatalokba.

* **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Érmihályfalva községben a f. évi szeptember hó 6—7-ére eső országos vásár ez évben augusztus hó 30—31-én, a szeptember hó 14-ére eső heilvásár pedig szeptember hó 13-án tartassék meg.

* **A Krivány és Bács-ügy — ládákban.** A tegnapi vonattal négy hatalmas láda ment Aradról Nagyváradra, a kir. törvényszéktől a kir. táblához. A ládák a két híres uradi panamát rejtik méhükben: az ősz Bácspanamát, a mely csak százezer frtos és az fju Krivány-panamát, a mely derekasán tultett idősb kollegáján, közel járván már a felmillióhoz. Három ládat a Bács-ügy iratai töltöttek meg, egyet a Krivány-ügyé ez viszi őket a vonat Varad felé — hadd törje rajtuk a fejét a tisztelt tábla! A Bács-ügy most már véglegesen elment az ítélettel együtt, másodfoku elbírás végett. Mikor vegez a tábla a három ládával, a jó Isten tudja! — A Krivány-ügyet, melynek fiatalsága dacára máris ládányi aktája van, a tábla kerte fel egy felebbezés folytán. Krivány mostoha leánya: Szilágyi Iona ugyanis meglebbezte azt a határozatot, melylyel birói zárlatot rendeltek el az ő tulajdonát képező 10.000 frtos takarékpénztári könyvre és ékszerreire. Ennek elbírálására kérték fel az iratokat. Megy a 4 láda, az idősb es az ifjabb panama. Vajjon hány ládányi lesz az ifjabb, mire anynyira megöregszik, hogy szintén az ítélettel liferalják felfelé? ...

* **A nagyságos államfogoly ur fogad.** Az államfogház: a nagyságos urak börtöne. Ujabban szocialista agitátorok is tolokodnak oda, rongják a renomet, de a nagy többség párbaj miatt lesz államfogoly. Az államfogoly pedig, ha a rendes éleiben csak a tekintetes czim illette meg, egyszeriben nagyságos lesz, mihelyt az államfogház lakója. Hogy mennyire nagyságosnak érzik maukat az államfogoly urak, arra példa volt a mult héten: az államfogház egy lakója a fogházigazgatónál följelentést tett egy börtönőr ellen, a ki tiszteletlenségből nem köszönt neki. Most pedig az államfogházi kedélyességnek más példáját van alkalmunk közzemlére tenni. Egy fővárosi újságban egy hír jelent meg arról, hogy egy ur — az illető laphoz közelálló személy — megkezdi öt napos büntetését a szegedi államfogházban, a hol szívesen látja zegedi barátait. Mődfőött édekes az, ha valaki a börtönben — mert utóvégre az államfogház is csak az — ad randevut barátainak és ismerőseinek s a fog-ág nehéz napjait különféle viszonlatások örömeivel óhajta fölvidítani. A törvény előtt, ha nem csalódunk, — mindenki egyenlő. És a törvény alapján véve egyenlőnek tart minden foglyot és letartóztatottat, de azért furcsa lenne, ha pl. Róvott Jarosláv tudatná a hírlapokban, hogy legközelebb megkezdi két évi fegyházbüntetését Illaván s nem veszi rossz néven, ha illavai ismerősei és közveszeles társai naponta kissé fölkeresnek.

* **Arany János irókészlete.** Csiky Kálmán müegyetemi tanár, a nagyszalontai Arany János emlékegyesületnek megküldte Arany Jánosnak irókészletet, a melyet husz éven át használt. Csiky az irókészletet 1879-ben kapta Arany nejtől. A Toldi szerelme megjelenése után volt ez. A nagy költőnél járt Rath Mór a könyv kiadása ügyében s mepillantván asztalon ezt a tintatartót, azt a megjegyzést tette, hogy Arany János asztalára nem való ez a szegényes készlet. Mire Arany szerényen azt válaszolta, hogy ő azzal nagyon

meg van elégedve. Husz év óta használja s kitart már az addig a rövid ideig, a míg szükség van rája. — Mindamellett másnap egy d szes irókészlet volt a költő asztalán a kiadó ajándékából. — De ő nem minden ellenkezés nélkül engedte nejeinek, hogy a meg szokott ócska tárgyat, az új pompá-abbal kicserélje. Így jutott Csiky birtokába több más ajándékul kapott emléktárggyal együtt ez a tintatartó is, amely már az Arany szobában van elhelyezve, ahol mint «Csiky Kálmán dr. műegyetemi tanár és neje Gönczy Etelka ajándéka» szerepel. A tintatartó egyebként nem valami dísztelen tárgy. Állványa sötét-piros keményfából való sárgaréz czifrázatokkal. A tinta és porzótartó üveg, de szintén rozos czifrázatu fakupokkal. A szerszámot Arany akkor vette, amikor lakását Nagy-Körsről Budapestre tette át.

* **Értesítés.** A debreczeni izr. hitközség t. tagjai ezennel értesítetnek, hogy ugy a uagytemplomban, mint a Simonffy utcai imaházban levő imaszékek 1899 augusztus hó 27-ikétől kezdődőleg naponként d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig a Deak-Ferencz utcai templomepületben ülésező bizottságnál berbe vehetők. A régi bérlők elsőbbségi jogai a berbeadás első két nappal t. i. folyó hó 27-es 28-án tartanak fenn, mely idő alatt a jegyek az elsőbbségi jog különben elvesztése mellett kiváltandók. A teljesen kifizetett imaszékekről szóló jegyek tulajdonosoknak a hitk. eljáró által kezbesíteni fognak, ellenben a meg ki nem fizetett imaszékek jegyei az esedékes részletek és kamatok lefizetése után Weisz Sándor hitk. pénztáros úrnál átvehetők, ugyanott vehetők át a kölcsönös segélyző könyvek alapján vett imaszékek jegyei is, ha a tulajdonosok könyvecskék előmutatásával a f. e. 34-ik héttől történt befizetést igazolják. Különös nyomatékkal figyelemztetnek a t. tagok, hogy a főünnep alkalmával a templomba jegy nélkül való belépés, vagy egy imaszéknek 2 egyen által elfoglalása a legszigorubbán meg fog akadályoztatni. Debreczen, 1899. aug. 26. Az elnökség.

* **Egészséges tisztviselők.** A pénzügy-miniszter az általa rendelt hivatalok vezetőihez a következő rendeletet intézte az újonnan alkalmazandó tisztviselők egészségét illetőleg:

«A szolgálati szabályok 6. §-ának d) pontja az állami szolgálatához megkívánta- to egyik általános kellék gyanánt megállapítja, hogy az állami szolgálatra csak az alkalmazandó, « aki igazolja, hogy oty egészségi állapotban van, amely őt a szolgálattal egybekötött kötelességek teljesítésére képesre teszi. » E szövegezésből félreismerhetetleül kiderül a rendelkezésnek az a célzata hogy itt nemcsak a szó szerinti értelmében vett betegség, — vagyis az egészség hiánya — hanem minden oly fogyatkozás is értendő, amely a kötelesség teljesítésére, tehát a hivataloskodásra szükséges teljesen alkalmas voltát leszállítja, csökkenti. Meghagyom tehát, hogy az állami szolgálatban való alkalmazásra csak olyan egyéb minden más kellekekkel bíró egyének hozassanak bizottságilag javaslatba, illetőleg saját hatáskörben csak olyan egyének neveztesenek ki, akik testileg és szellemileg egészségesek és teljesen épek azaz semmiféle testi vagy lelki hibában vagy fogyatkozásban nem szenvednek.»

Helyes intézkedés, amelyen az állam és a tisztviselők érdekeit egyaránt is védi, mert az államra is káros, ha valamelyik tisztviselője gyöngye a kötelessége teljesítésére, a tisztviselőknél is baj, ha egyik kollégájuk miuduntalan betegeskedik és mások kénytelenek a dolgát v g zni.

Goethe.

aug. 27.

A nagy tudósok, a nagy művészek, a nagy költők kultusza nem foglalható ama szűk határok közé, a melyek az átlagos halandók életének keretétől szolgálnak.

A gyertyát véka alá lehet rejteni, de a napsugár beragyogja az egész mindenságot. A mit langész alkotott napot, az lehet egy nemzet dicsősége, de az egész világ szellemi tulajdona.

Midőn mi nemrég ünnepeltük Petőfi Sándor halálának ötvenedik évfordulóját, ünnepünk lelkes visszhangot kelte t az egész művelt világban. S midőn most Németország megüli Goethe születésének százötven éves fordulóját, részt vesz az ünnepelésben áhitatos emlékezéssel mindenki, a ki csak valaha gyönyörködött a legnagyobb német költő lélekfűtő műveiben.

Mert Goethe valóban üdítőleg hat a lélekre, az ő fenkölt gondolkodásával, az ő felsőbbbbséges szellemével, az ő harmonikus világfelfogásával; az ő fölséges nyugalmaival, melyet semmi földi dolog meg nem zavarhatott. Semmi, a mi közönséges, a mi alantas, a mi kiszerű, a mi máról holnapra való, föl nem hatolható abba a magasságba, a hol az ő géniusza trónolt, csak egy istenségnek hódolva: az örök szépek. Az igazi német nemzeti költő Schiller, a ki részt vesz korának politikai küzdelmeiben is. De Goethe a nagyobb, mert elméjének ereje, erzesének tiszta harmónája, művészi egyénisége és poézisének szárnyalása olyan régiókba emelte, a hol a világra szóló nagy és halhatatlan igazságok teremnek.

Ezért is történik, hogy minél jobban távolodunk attól a kortól, a melyben Goethe élt, nagyságának kultusza annál szélesebb körökre terjed, annál többen és többen állanak be kegyeletes hívei közé. Goethe kellő méltatásához és szeretetéhez tisztult érzés s a szíveknek és léleknek nagy műveltsége is szükséges. E férfiu e szavakkal: több világosságot! az ajkan halt meg; lelkében nem volt gondolat, melyet át nem hatott volt ragyogó derűt fény. A kinek szívében tehát sötét zugok vannak s a kinek elméje nem tud föl-emelkedni az optimista világnézet, a méltanyosság, az igazság és derűlt bölcsesség geothei magaslataira: az nem érti meg e fenséges költőt és nem is szereti őt.

Az ő hódolatára meg kell érni s mennél mélyebb s bensőbbé lesz a műveltség, annál nagyobb az ő hatása s több a fanatiku-s, a ki az ő pogány istenségét zengi.

Németországban is azelőtt jobban ünnepelték Schiller emlékét, a ki közelebb áll az emberhez, mint Goetheé, a kinek nagy egyénisége nem igen tudott népszerűséget szerezni. Csak az irodalom, a tudomány, a művészet és a legműveltebb osztály ünnepelte benne Németország költőjét, maga a német nemzet inkább Schillernek hódolt. De néhány év óta Goethe ünneplése áragadt immár a nagy tömegre is s ez évben, augusztus 28-án, egész Németország nagyszerű ünnepre készül.

E napon lesz Goethe születésének százötvenedik fordulja s tudományos és társadalmi egyesületek, a hivatalos Németország és magánosok, az összes művészek, írók, tudósok a legnagyobb érdeklődéssel, fáradsággal költséggel, egymással vetekedve versenyeznek abban, hogy ezt az emléknapot Goethe nagyságához méltóvá és a jelen és jövő generációknak örök időre feledhetlenné tegyék.

Majna-Frankfurtból jelentik: Goethe születésének 150-ik évfordulója alkalmából a várost pazarul földiszították, küőő-en a Goethe tért, a melyen Goethe szobra áll és a tér környékét.

Rendkívül sok idegen érkezett ide egész Németországból és külföldről. A város em ék-érmeiket veretett. A Freies Deutsches Hochstift emlékiratot adott ki.

T A N Ú G Y.

Iskolai értesítés. Tisztelettel értesítjük a t. közönséget, hogy a helybeli róm. kath. gymnasiumban a javító- és fölvételi vizsgálatok aug. hó 30-án és 31-én tartatnak meg, mindenkor d. e. 9—12 óra között.

A beiratások szeptember hó 1. 2. és 3. nappal folynak, mindenkor d. e. 9—12 óra között. Figyelemztetnek azon szülők, kiknek fia iulius hó első nappal már felvették, hogy szeptember hó 4-ig okvetlen jelentkezzenek, mert nemcsak a belépésre való jogo-ultságukat, hanem a befizetett fölvételi díjat is elvesztik.

Az V. osztály a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 62.784. sz. a. kelt magas engedélyével megnyílik. Ez osztályban a tandíj 30 frt.

A tanévet szeptember hó 4-én 8 órakor ünnepélyes «Veni Sancte»-vel nyitjuk meg. Szeptember hó 5-én kezdődnek a rendes előadások.

A r. kath. gymnasium igazgatósága.

Pályázati hirdetés. Az «Eötvös-alap országos anitói egyesület» az alapszabályai- ba kitűzött cél érdekeiben s hogy tagjaival nemcsak ösztöndíjak és segélyek nyújtásával tegyen jót, hanem vidéki tagtársainak a budapesti tudományegyetemen vagy egyéb fő- és szakiskolákban tanuló gyermekeinek kiképeztetését is megkönnyítse: a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmarosok ipartestületéhez» minden évben folyamodik, hogy annak tagjai egy-egy vidéki tanító-gyermek számára a tanév tartama alatt ingyen déli ebédet adni sziveskedjenek. Ezen megkeresésünkre a mult tanévben 106 vidéki tanító fia részesült az ingyen déli érkezés jótéteményében. E jótéteményben a jövő tanévben csak azoknak a kartársoknak a fia i részesülhetnek, a kik az «Eötvös-alap» pénztárába a f. évi szeptember 1-ig a 20 frtos örökös tagsági díjat beszolgáltatták. Az ezen jótéteményben részesülni ohajtó tanulok az egyesület elnökségéhez intézett kérvényeiket Lakits Vendel titkár urhoz f. évi szeptember 15-ig küldhetik be (VI. Érsek-utca 4.) Melléklendő az 1898/99. tanévről szóló iskolai bizonyítvány vagy indexmaso at és az igazolvány arról, hogy a folyamodó melyik intézetbe vétetett fel. — A kik indexeiket az Eötvös-alap elnökségénél felévenként bemutatni elmulasztják, a jótéteményben többé nem részesülhetnek; elesnek ezen kedvezménytől azok is, a kik már ezt három ízben élvezték, ha csak annyuk az alap jótéteményhez való jogo-ultságot a 20 frt örökös tagsági díjat másodizben való beszolgáltatása által meg nem szerzi újból. — E jótétemények odaítélésére nézve az «Eötvös-alap gyűjtő és kezelő orsz. bizottság» f. évi szept. 20-áig intézkedik. Budapest, 1899. aug. 1.

Az «Eötvös-alap» gondozói.

Színház.

Karfölvétel. Budapestről írják: Színházgourmandok bizonyára sokért nem adnák, ha egy-egy karfölvételi próbát végig élvezhetnének. Bizony nem utolsó mulatság ez. A csupasz, kitakarított színpadon egy szigoru areopág előtt szepegeve és remegve vallják be széke és barna szépségek, hogy szeretnének szántani, hogy háromszor is bekopogtak a Kati ablakán s hogy szívüknek titka van, de szólni tiltva van.

Legtöbbjének végtelenül kevés a hangja; de hát nem is a hang a fő, hanem az érzés; azaz, hogy: a csinos megjelenés. Egy fitos orr, egy pár ragyogó szem, többet ér a legmagasabb is. — Sajnos évről-évre nemcsak a hang lesz kedvesebb, hanem a színpadra alkalmas alak is.

A Népszínház karfölvételi próbáján csupa törpe kisaszszonyka állt a vizsgázó bizottság elé, amelynek tagjai voltak: Porzolt Kálmán igazgató, Konti József, Barna Izsó és ifj. Bokor József karmesterek; Géczy Istvan a Népszínház ellenőre, és néhány neves kritikus. A termés — mint színházi nyelven mondogatták — csak nagyon közepes volt. A sok pályázó közül alig akad néhány alkalmas s a karikolába is csak keveset soroztak be. — Mulatagos epizódokban persze nem volt hiány. Egy szép szőke leány például pironkodva

sugta a karmes'er fülébe, hogy a »Virágcsata» indulóját kívánja enekelni. De legnagyobb meglepetésre nem azt jelentette ki, hogy szép a baka, szebb a tűzér, de legszebb a huszár, hanem azt, hogy:

»Szép a Fodor, szebb a Bokor, de legszebb a Vidor!»

Persze, hogy nyomban kimondták rá a boldogító »laulich«-ot. Egy másik leány viszont ebbe a nótába fogott:

»Ez az én szeretőm,
Ez a kicsi barna! . . .

Barna Izsó, a karmester fülig pirult, Konti József, a vidám legyel, lelkesen szólt közbe:

— Kérem, nagysád, még egyszer!

— Miért ismételtet? — csodálkozik Porszolt és feli Konti:

— Csak azt akarom megtudni, hogy kis bével, vagy nagy Bével éneklie a barnát.

A kisasszony újra nótába fog s ekkor kiderül, hogy kis bével éneklie a barnát; — de ennek daczára fölvetették a kar szépei közé. A férfi pályázók komolyabban veszik a dolgot és majd szét-pukkadnak a nagy erőlködésben. Közzülök is besoroztak kettőt-hármat.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság aug. 27-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Goethe születésének 150-ik évfordulója« (arcképpel). »Goethe költeményeiből.« Szász K. és Dömötör J. fordítása. »Goethe szülőháza« (képpel) Bernát Ottótól. »Goethe szoba a M. T. A. palotájában« (képpel) Regénytár: »Goethe és Brion Friderika« (arcképekkel). »A hadi fogoly.« Elbeszélés. Irta: Polevoi N. B. Orszból ford. Ambrozovics D. (képekkel). — »Följegyzéseim honvéd életemből.« Benicky Alajos 1848—9-iki honvdszázados emlékiratai. »Arany J. mint rajzoló.« Benkó Imretől (Arany János rajzaival, melyeket a »Nagyidai cigányok«-hoz rajzolt). — »A preszakai emlékoszlop« (képpel). — »Uj feyverek.« — »Versenyek a Tatra alján« (képekkel a tátra-lomniczi löversenyekről). — »A Téry-menedékház felavatása« (képekkel). — »A nagybányai és költői Petőfi-ünnepek« (képekkel). — »Szathmáry György siremléke« (képpel). — »A franciaországi események« (képekkel). — Irodalom művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok egészílik ki a lap tartalmát. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságokkal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-ut. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr. fél évre 1 frt 20 kr.

Törvénszék.

§ Az új bünvádi perrendtartás. A hivatalos lap ma közli az igazságügyminiszternek 3200. számú rendeletét, mely az új bünvádi perrendtartást s vele együtt az esküdtzéki eljárást 1900. január elsejével életbelépteti. A rendelet különböző átmeneti intézkedéseket tesz s lényege az, hogy a jövő esztendő első napján az esküdtzéki eljárás, mely eddig csak a sajtóügyekre szorítkozott, most, mint a modern magyar bünvádi pörnek nyugat-európai formája, az összes ilyen eljárás alapult büntető ügyekben életbelép.

§ Uj kisegítő bíró a Kurián. Az igazságügyminiszter — mint az Ügyvédek Lapja írja — Pikler Lipót szegedi kir. ítélőtáblai bírót a kir. Kuriához kisegítő bírónak rendelte be.

§ Az Országos Hírlap gazdái. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvénszék előtt Révai Artur, a megszűnt »Országos Hírlap« volt kiadója pört indított a lap alapítói Bánffy Dező báró, Egyedy Artur, Vörös László, Rudnyánszky Béla, Radó Kálmán, Tallian

Béla s még többek ellen. Az említettek ugyan is a lap alapításakor ötezer forintos részjegyeket irtak alá, de az összegeket nem fizették be s most a kiadó ezeket az alapítási részeket követeli az alpereseken. A kiadó felperességi jogát arra alapította, hogy egy több tagból álló egyesülés alakult az »Országos Hírlap« kiadása végett és ez az egyesülés felperest a lap kinyomatásával megbizta. — Alperesek a tárgyalásnál illetékességi kifogással étek, tagadván, hogy a kereskedelmi törvénszék illetékes volna e pör eldöntésére. A kereskedelmi törvénszék azonban megállapította illetékességét. Indokaiban kifejtette, hogy a kereskedelmi törvény 259. §-a szerint a kiadói ügylet, ha iparszerűleg folytatatik, kereskedelmi ügyletnek tekintendő. Egy napilap kiadása pedig számos irodalmi mű megszerzését és közzétételét magában foglaló és napról-napra ismétlődő egyes kiadói ügyletek állandóan ismétlődő sorozatából áll. Ebből következik, hogy a kereset elbírálására a kereskedelmi törvénszék illetékes. Ezt a végzet a királyi tábla is helybenhagyta, hozzátartolva a maga indokolásához még azt, hogy a kereskedelmi ügyletek jogi fogalmának nem alkotó eleme az, hogy a vállalkozás célja nyeresékes legyen. Így tehát most a kereskedelmi törvénszék fog az érdekes ügy érdemében is dönteni.

KÖZGAZDASÁG.

Az ország gazdái Szegeden. A szegedi kiállítás országos sokadalmat hoz Szegedre. A gazdák mindenfelől az ország vidékeiről társas csoportosulással jönnek el az alföld fővárosába, megtekinteni a mezőgazdasági haladás kiállítását. Az előre bejelentett csoportos látogatásokról az elszállásoló bizottság jegyzéket vezet. Számos gazdasági egylet jelentette be eddig a tömeges látogatást. — A nagy tömeg vendég elhelyezéséről az elszállásoló bizottság gondoskodik. Ki van már jelölve vagy 2000 gazdavendég a hatósági elszállásolásra. Az ország különböző vidékeiről a következő csoportos látogatások vannak bejelentve:

A Gömör Kis-Hontmegyei gazdák 50 emberrel, a szilágymegyei gazdasági egyesület 90 taggal, a magyar-óvári szarvasmarha tenyésztési egylet 30, kunhegyesi gazdák csoportja 60 taggal, a marostordamegyei gazdasági egyesület 20, a temesmegyei Moraviczáról 30 gazda, óbecsei gazdasági társulat 23 taggal, a szabolcsmegyei és kisküküllőmegyei gazdasági egyesületek 80 taggal, a torontalmegyei gazdasági egyesület a megye községeiből összesen 840 gazdával, Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye gazdasági egyesülete 420 taggal, Hajdúvármegye gazdasági egylete 12, a nyitrai-érmei gazdasági egylet 20, a jászladányi gazdasági kör 40 taggal. A legnagyobb tömegű látogatás Torontálból és a szomszédos megyékből várható. Ezenkívül más egyesületek is jelentkeztek tömeges látogatásra.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Csordacsics Ferencz és neje építész N.-Várad. Zelenka Pál ev. püspök Miskolcz. Prodnoinczky Ferencz utazó Volfberg. Kämmer János és fiai főfelügyelő Bpest. Mayer Mór, kereskedő Szatmár. Knepler Richard, utazó Bécs. Bucho Adolf, utazó Bécs. Hermann Béla joghallgató Szászváros Guthard Samuel, hivatalnok Bpest. Schwartz Sándor, kesek. T.-Polgár, Lukács Jenő, keresk. Bpest. Geifslér Ferencz, utazó Péécs. Lukács György és János, tanító Gáborján. Böhme Sándor utazó Bpest. Reiner Sándor utazó N.-Várad. Arany János, gazdasítz Pocsket. Solt József, utazó Bécs. Kardhordó Antal, utazó Bécs. Volf Arthur, utazó Bécs. Jánthó Kálmán ügyvéd Felső Eör. Klein Ármin, utazó Bécs. Kovach Géza és Gusztáv törv. bíró N.-Kikinda. Fenyves Adolf, biztosítóhiv. Bpest. Kola Vilmos, utazó Bpest. Baumann Samuel földb. N. Tóthfalu. Rosenberg Ignacz, utazó Bécs.

Frohner szálloda. Mezey József gazdalkodó Szakoly, Dr. Sugar ügyvéd N.-Várad, Sztériady György H.-Nánás. Ratz Béla B.-Pest, Vajda József Bécs, Bárdos Béla Bécs, Engel Mór Bécs, Deutsch Adolf, B.-D.ószeg.

Szerkesztői üzenetek.

V. Zs. Aktualitását elvesztette.

Stella. Vettük s a közlendők közé soroztuk.

Kiváncsi. Jól eső örömmel kezdtem felbontani a rég nem látott kedves vonásokkal megczimzett levélket s ki írja le meglepetésem, midőn a borítékból egy idegen, hihetőleg bájos kis barátjéhez írott levéllap hull elő. Természetesen nem olvastam el s egy borítékba zárva tartom, míg vissza nem juttathatom rendeltetési helyére. Erzköző jön ki módor. Egy fatális csere történhetet, mely engem érint bizonyára legérzékenyebben, mert kedves sorait nem olvashatom. Ugy-e kárpótol? I Üdv! . . .

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margit forrás-telep (Berög-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka e rossz emésztésnek.

A huygysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnek a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTYL. ásványviznagyerkeskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Olcso kerítések! Olcso kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára.

BUDAPESTEN, VIII. ker., Üllői-ut 48. sz.

Gyárt és szállit: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tuskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szállások stb. bekerítésére olcso árak mellett. Nyaraló, park- és erkély-rácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyszintén diszes virággy- és gyepkerítések és favédő-kosarakat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat; szállibogyósó rostákat, magtárolórostályokat; szikrafogókat; gabonaválasztó-hengereket, valamint régi választó-hengereknek új sodronyköpennyel való ellátását. Rostaszöveteket és fonatokat szelőlőrostákba.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.